

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות ג.

ג.

עין משפט
גר מצוה

ח א מ"י פ"י מה' אשוח
ה' טו סמג ע"ן מח
טו"ע א"ע"ט ס"י סד סעי'
ג.

א) יבמות 5: ק. גיטין ג.
ג. כהן בתרא מה;
ב) געיל 3. לקמן ה.
א) [ע' תוס' ב"ב מה];

גליון הש"ס

גמ' ואפקעינהו רבנן. ע"י
משנת רשב"א ס"י אלף
קסב:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

א) תר"ח וסברה דלנים
וכי' וגי' פרוצות ל"ג וכו'.
ע"י נדה יב ע"א תר"ה
טעם וכו'.

זימנין דלא אניס. והוי גיטא: **וסברה.** דלמא אניס ואינו גט
ותדאג להינשא: **ומינסבא.** וכשיבא ויאמר נאנסתי נמלא גט בטל
וצנייה מן האחרון ממורים לפיכך אמרו יהא גט: **דמדאורייתא לא**
הוי גיטא. שמינינו טענת אונס מן התורה שנאמר (דברים כב)

וסברה דאניס. ומן הדין לית לן למיחש דלמא אניס הוא
דרובין לא אניסי ולהכי קרי להו לנועות שמחמירים על
עלמין אע"ג דמצי לאינסובי א' וגבי פרוצות לא גרסינן וסברה דלא
אניס אללא ואמרה דלא אניס פ"י אפילו כשילא הקול דלניס אמרה
דלא אניס או אפילו כשחמד היא

ולנערה לא תעשה דבר: **כל המקדש.**
כל המקדש אשה על דעת שהנהיגו
חכמי ישראל בישראל הוא מקדשה
שהיו קיימין קידושין לפי דברי חכמים
והיו צטילים לפי דברי חכמים על
ידי גיטין שהכשירו חכמים: **ואפקעו**
רבנן לקידושין. כשיבא גט מה
אחריה: **סינא.** למימר אפקעתא
דקדיש כנספא דנימא גט זה עוקר
הקידושין ועושה מעות מתנה מעיקרן:
קדיש צביאה מאי. אפקעתא מעיקרא
איכא. בשלמא על ידי גט כשר אע"פ
שהקידושין קיימים עד עכשיו גזירת
הכתוב היא שהגט כורתו ומתיר
איסורו מכאן ולהבא אבל זה שאינו
גט מן התורה ואתה מכשירו מפני
דעתו של זה שקדשה על דעת
חכמים ושיטלו על פי חכמים רריך
אתה לומר שמעיקרן לא יהו קידושין
ואי קדיש צביאה ואתה עוקר
קידושין למפרע מה תאזן על ציאתו:
שויה רבנן לנעילתו. למפרע על
ידי גט שהו מדבריהם צעילת זנות
ויש בהן כח לעשות כן שהרי הוא תלה
בהן שמעתי כל רבותי מפרשים
דקדיש כנספא דקידושי דרבנן נינהו
ואי אפשר לומר כן חדא דגזירה
שהו היא קיחה קיחה משה עפרון
(קידושין 97 ד.) וכל הלמד מגזירה
שהו כמו שכתבו מפורש הוא לכל
דבר ועוד אי דרבנן נינהו היאך
סוקלין על ידו ומצינן חולין לעזרה
על שגמתן וסוף סוף כי קא משנין
שויה רבנן לנעילתו צעילת זנות
על כרחך רריך אתה לפרש כמו
ספירשתי שהקידושין נעקרין מעיקרן
ולא מכאן ולהבא. והמפרש לומר שויה
רבנן לכל מקדשי צביאה צעילת
זנות טעות גמור הוא וצא להמיר
אשת איש המתקדשת צביאה בלא גט
מן הטעם הזה ולא מנינו זאת בהתלמוד:
וכן לענין גיטין. אלפיכך קאי דענינן
טענת אונס בתנאי הגט להפקיעו:
שצפי דינין קבועין בכל יום. כלומר
שקביעות דיני הימים שהו: **והא צעין**

זימנין דלא אניס וסברה דאניס ומיענגא
ויתבה ומשום פרוצות דאי אמרת לא ליהוי
גיטא זימנין דאניס ואמרה לא אניס ואולא
ומינסבא ונמצא גט בטל ובניה ממזרים ומי
איכא מידי דמדאורייתא לא להוי גט ומשום
צנועות ומשום פרוצות שרינן אשת איש
לעלא אין (ב) כל דמקדש אדעתא דרבנן
מקדש ואפקעינהו רבנן לקידושי מיניה אמר
ליה רבינא לרב אישי תינח קדיש בכנספא
קדיש בביאה מאי איכא למימר שוויה רבנן
לבעילתו בעילת זנות איכא דאמרי אמר
רבא וכן לענין גיטין אלמא קסבר רבא יש
אונס בגיטין מיתבי הרי זה גיטין אם לא
באתי מכאן ועד שנים עשר חדש ומת
דאינו גט הא חלה הרי זה גט לעולם אימא
לך חלה נמי אינו גט והיא גופה קמ"ל דאין
גט לאחר מיתה אין גט לאחר מיתה הא
תנא ליה רישא דלמא לאפוקי מדברותינו
ת"ש מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד שנים
עשר חדש ומת בתוך שנים עשר חדש
הרי זה גט מאי לאו הוא הדין לחלה לא
מת דוקא דלא ניחא ליה דתפול קמי יבם
ת"ש מההוא דאמר להו אי לא אתינא מכאן
ועד שלשים יום ליהוי גיטא אתא בסוף
תלתין יומין ופסקיה מברא ואמר להו חו
דאתאי חו דאתאי ואמר שמואל לא שמייה
מתיא אונסא דשביח שאני דכיון דאיבעי
ליה לאתנווי ולא אתני איהו הוא דאפסיד
אנפשיה אמר רב שמואל בר יצחק לא שנו
אלא מתקנת עזרא ואילך שאין בתי דינין
קבועין אלא בשני ובחמישי אבל קודם
תקנת עזרא שבת דינין קבועין בכל יום
אשה נשאת בכל יום קודם תקנת עזרא מאי
דהוה הוה הכי קאמר "אי איכא בתי דינין
דקבועין האידנא כקודם תקנת עזרא אשה
נשאת בכל יום הא בעינן שקדו דמריח ליה
מאי

ואפקעינהו רבנן לקידושין
כדת משה וישראל:
ואפקעינהו רבנן לקידושין
מיניה. **צריש**
השולח (גיטין ג.) פירשתי:
תינח דקדיש בכנספא. להפקר
צ"ד היה הפקר והו מעות
מתנה וממילא יהו כל צעילותיו זנות
קדיש צביאה מאי איכא למימר רבא איך
יפקיעו צביאה של קידושין ואפי' למי"ד
בהאשה רבה (יבמות פט: ושם) דיש כח
לחכמים לעקור דבר מן התורה
היינו כגון דליכא עזירה כההיא
דהאשה רבה דהדר לתיצילא אבל
היכא דאיכא עזירה דמקודשת היא
צביאה מאי איכא למימר ומשני
שויה רבנן צעילותיו צעילת זנות
ואין כאן קידושין א:

איכא דאמרי אמר רבא וכן
לענין גיטין. פסק ר"ח
כלישנא קמא דאין אונס צגיטין
והציא רחיה מדקאמר סתמא הש"ס
צריש השולח (גיטין ג.) וגבי ההוא
דאמר אי לא נסיבנא עד תלתין יומין
ליהוי גיטא כו' ואי משום אונס
אין אונס צגיטין וכן נראה דלצי"א
דאיכא דאמרי הוו פירכי מכל הני
דמייתי סיעתא לנישנא קמא ולא
סמיכינן אשינויי דחיקי וקשה לר"י
דמסיק צפרק מי שחחו (שם עג. ושם)
דצין דאמר הרי זה גיטין אם מתי
מחולי זה צין אם אמר אם לא אעמוד
מחולי זה ונפל עליו הבית או נשכו
נחש או אכלו ארי דלא הוי גט
אלמא דיש אונס צגיטין וליכא למימר
דהתם לא מטעם דיש אונס קאמר
דלא הוי גט אללא משום דצין אם
מתי מחולי זה צין אם לא אעמוד

מוסף רש"י
כל דמקדש אדעתא
דרבנן מקדש. מולא
דעת חכמים, דהא דת
צביה וישראל קאמר (יבמות
5:) להיות קדושין חלין
כדת משה וישראל שהנהיגו
חכמי ישראל, והרי הם
אמרו שיפקיעו כל קדושין
שבישראל על ידי גט כה,
הלך פקעי, ששל מנת
כן קדישה (גיטין ג.).
תינח דקדיש בכנספא
איכא למימר אפקעינהו
לקידושין גט דדביינן
ואמרו ליהו מעות למפרע
מתנה, וממילא פקעו מהרי
שקדיש על מנת כן
קדיש (שם, וכע"ז יבמות
5: וק"י: א: דהפקר צ"ד
הפקר גבי ממון ואלאו
קדישה בגול וצתמם דליא,
דלא הו קדושין (רשב"ם
ב"ב מה). קדיש בביאה
מאי איכא למימר. מאי
אפקעתא איכא למימר,
האי צביאה מאי שוויה
(יבמות 5:) דקיימא לן
בקידושין (ד) מ"י יקח
איש אשה וצעלה, דלשה
מתקדשת ממי צביאה, מאי
אפקעתא איכא למימר בזה
צי"א (גיטין ג.). שוויה
רבנן לבעילתו בעילת
זנות, למפרע על ידי גט
זה, דלפקיעו סס קדושין
מיניה, ויש צין כח לך,
שהרי כשקדיש על מתנה
חוק דתם קדיש (גיטין ג.).
כיון דנדעמא דרבנן תלה
ורבנן אמרו רבי יידי לה
גט כי האי תבעל צביאה
דמיהו צעילת זנות. זאת
דלמרי תינח קדיש בכנספא,
דקידושי כסף דרבנן,
קדיש צביאה קידושין
דמדאורייתא נינהו מאי
איכא למימר, וטעות גדול
הוא צי"א, דקידושי כסף
לאורייתא נינהו ומגורה
שהו דקיחה קיחה משה
עפרון גמר לה דבמקנת
קידושין (3) וג"ש בסמי
נאמרה וכל י"ג מלות, ואי
קידושי כסף מדרבנן מי
קטילין נפשא עליה, דבעל
אריסה כשקילה, ועוד מאי
שיצא דשני שוויה רבנן
כו', הא קשה ליה הכי
מזו רבנן לאפקיעו מדי
לאורייתא ומשני ליה שוויה
רבנן, הא נמי אפקעתא
היא (יבמות 3: וכע"ז
בארוכה גיטין ג.) ורשב"ם
ב"ב מה).

שקדו. שהיא טורח צקעורה שלשה ימים: **דטריח ליה.** אם טרח לפני
השבת ותיקן לזרכי סעודה כונסה באחד בשבת או בשני בשבת:
מאי
דאיתליד זה כו' אמר רבא אונס דלא שכיח הוא ומייתי רבא סיעתא מהא דאכלו ארי אינו גט אלמא אונס דלא שכיח יש טענת אונס
לרבא והכא קאמר רבא גופיה בלישנא קמא שהוא עיקר דאין אונס אפילו בלילית דלא שכיח כדמוכח הסוגיא ואורי"ג דג' ענייני אונס
הן דאונס דלא שכיח כלל כההיא דמי שחחו אפי' ללישנא קמא דרבא דהכא יש אונס דלא שייך התם לתקן משום לנועות ומשום
פרוצות דלעולם לא סברי לנועות דנפל עליו הבית או שהכישו נחש כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי ליכא למיחש כיון דלא
שכיח שיעשה כן ואונס דשכיח כגון ההיא דפסקיה מצרא אפילו דאמרי אין אונס דאיבעי ליה לאתנווי אבל אונס דשכיח ולא שכיח בזה
פליגי תרי לישני דרבא והלכתא בלישנא קמא דרבא כדפירשנו: **שבתי דינין קבועים בבל יום.** ואי' וכו' תיקן עזרא שלא יהו בתי
דינין קבועים בכל יום אללא צב' וזה' בלבד ועוד קשה דלמרינן בשבת (ד' קט: ושם) מי שיש לו זכות אבות יקח צב' וזה' וכי קודם תקנת
עזרא לא היו מקיזין כל עיקר ואומר ר"ת דקודם תקנת עזרא לא היו קבועים בכל יום אללא כשהיו צריכין לשום דין היו יוציין בכל יום ויום
ועזרא תיקן שהיו קבועין צב' וזה' וכל הרוצה לדון יצא וידון והיו יכולין להקיז בכל יום קודם תקנת עזרא כיון שלא היו קבועים ור"י תיך
שלא היו קבועים מחלה אללא צביר אחת ועזרא תיקן בכל עיר ועיר צב' וזה': **אשה נשאת בבל יום.** קשה לרשב"א אמאי נשאת בכל
יום תהא כאלמנה ומינשא בה' ותיבעל בששי לפי שנאמר צו ברכה לאלים וי"ל דמשום ברכה לא היו קבועים יום כדפירשית לעיל ובאלמנה
נמי לא קבעו שתיבעל בששי משום ברכה גרידא אללא משום שקדו שהיא שמת עמה ג' ימים כדאמר לקמן (דף ה.) ובתולה דלא שייך
ההוא טעמא דליכא למימר משכים לאומנתו והולך לו לפי שיש בה שבעת ימי המשמה הלכך משום ברכה גרידא לא היו קבועים יום:
אי איכא בתי דינין כו'. נראה לר"י דמכל מקום אין נשאת בששי דהא אין דנין בשבת ועתה נוהגין לישא אף בששי משום דאין צ"ד
קבועין ואם יש לו טענת בתולין יכול לקבול בשבת בשני שלשה כמו בשאר ימות השבוע ועוד לפירוט הקונטרס דוקא צימיהם
קבעו יום הנישואין משום שעל ידי כך יתברר הדבר ויצווא עדים מתוך שמתאספים העם לצי"ד ואין שייך לומר עכשיו כך:
וצשי